

Wikipedia op de testbank

De redactie van De Standaard toetste tien begrippen op Wikipedia-site op hun correctheid.

Rubens

Hier is nog werk aan. En vreemd genoeg kan de Nederlandse versie van de Wikipedia daarbij heel wat opsteken van de Engelstalige collega's. Belangrijke gegevens over Rubens die in de Nederlandse versie ontbreken, vind je wel in de Engelse: dat hij in Italië beïnvloed werd door de kunst van de Oudheid, bijvoorbeeld, of dat hij begraven ligt in de Antwerpse Sint-Jacobskerk. Het bestaan van topwerken zoals de *Liefdestuin*, de *Medici-cyclus*, de *Allegorie van de vrede* of *De drie gratiën* wordt vermeld in het Engels, maar niet in het Nederlands. Bovendien verwijst de Nederlandse Wikipedia de bezoeker naar een tentoonstelling in New York die al ruim een half jaar dicht is, maar hij vermeldt niet de fabelachtige recordprijs die drie jaar geleden op een veiling bij Sotheby's betaald werd voor de *Kindermoord in Bethlehem*, wat de Engelstalige wel doet.

Meer inzicht, meer illustraties, meer links naar interessante websites: het lijkt wel alsof Rubens een Engelse schilder is. Jammer. Een medewerker van het Antwerpse studiecentrum Rubenianum moet dit toch in een uurtje kunnen rechtzetten?

(jvh)

Leopold III

Over koning Leopold III, de politiek meest omstreden Belgische vorst, bericht de Nederlandse versie behoorlijk neutraal, maar ook nogal oppervlakkig en met enkele feitelijke foutjes. Zijn „compromitterende houding” tijdens de Tweede Wereldoorlog lijkt zich te beperken tot zijn omstreden tweede huwelijk met Lilian Baels, al verwijst het artikel als bron naar een gezaghebbende studie die vooral Leopolds dubieuze politieke initiatieven tijdens de bezetting benadrukt. Doorklikken naar „Koningskwestie” leert dat ook Leopolds beslissing om het land niet te verlaten na de Duitse invasie van 1940 mee aan de grond van de controverse ligt.

Over de koning zijn motieven - zijn autoritarisme - blijft de lezer in het ongewisse en dat is zeker zo in het Franstalige biografietje over Leopold, dat erg beknopt en zakelijk uitvalt. Doorklikken naar „Question royale” levert een vrij gedetailleerde uitleg op, maar die beperkt zich tot het naoorlogse verloop van dat conflict, zonder veel informatie over de oorzaken ervan.

De Engelse versie bevat een aanzienlijk aantal fouten. Leopolds eerste vrouw Astrid kwam niet om het leven doordat hij hun auto in een ravijn reed, maar wel in een meer; hij maakte zich niet onpopulair door in 1940 eenzijdig te capituleren, integendeel; hij keerde in 1945 niet naar België terug... Dit onevenwichtige artikeltje stelt Leopold voor als een verbeterd verzetsman, maar hoe kon hij dan zo ongeliefd zijn bij zijn volk? Ach, een onbegrepen vorst.

(mr)

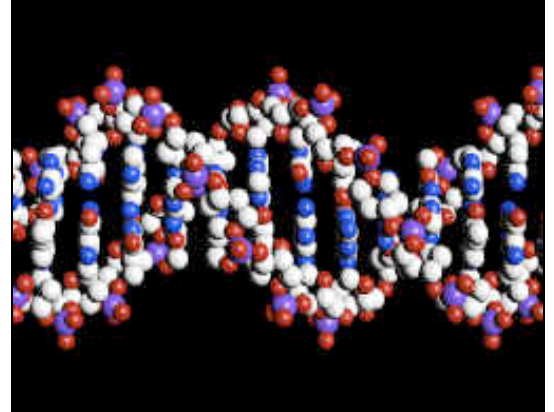
Eddy Merckx

In de sportjournalistiek bestaan twee scholen. De eerste zegt dat sport emotie is, de tweede dat sport draait om cijfers. Wikipedia is duidelijk een aanhanger van de laatste strekking. Eddy Merckx wordt samengevat in getallen. Er staan geen fouten in, maar ze staan wat kriskras door elkaar en, vooral, ze volstaan niet om het indrukwekkende van Merckx' carrière echt uit de verf te laten komen. Daarvoor moet je niet enkel lijstjes publiceren, maar moeten prestaties vergeleken worden en overwinningen geduid.

Merckx won als profwielrenner 445 wedstrijden. Dat klopt, maar dat hij driemaal in één seizoen én de Ronde van Italië én de Ronde van Frankrijk won, spreekt meer tot de verbeelding. Wikipedia zegt dat hij in 1969 zes ritten won in de Tour. Dat klopt, maar vooral won hij met achttien minuten voorsprong. In 1970 en 1974 won hij overigens acht Tour-ritten. Dat hij benoemd werd tot baron is leuk, maar belangrijker allicht is dat Merckx (niet zonder moeite) een fietsfabriek uit de grond stampte. Misschien is Wikipedia gewoon te Hollands want in het artikel „Joop Zoetemelk” komt het woord wielteszuiger niet voor.

(mm)

DNA

DNA.

© REUTERS

De Wiki-pagina over DNA bevat een uitgebreide uiteenzetting over genetica, die wemelt van de onnauwkeurigheden. Zo staat te lezen dat alle cellen van een mens hetzelfde DNA bevatten. Daarmee worden onder andere de zaadcellen over het hoofd gezien, waarvan sommige na bevruchting een dochter kunnen verwekken, andere een zoon. Want sommige zaadcellen dragen een mannelijk geslachtschromosoom (Y), andere een vrouwelijk (X). Het verschil tussen de geslachten ziet Wikipedia nog eens over het hoofd door te stellen dat „individuen die tot één soort behoren hetzelfde aantal chromosomen hebben van gelijke grootte...” Eventjes vergeten dat vrouwen twee grote X-chromosomen dragen, en mannen een groot X- en een petieterig Y-chromosoom. Om nog te zwijgen van mensen die door een genetische afwijking een chromosoom te veel hebben.

Over de ontdekking van het DNA stelt Wikipedia zelfverzekerd: „Het belangrijkste werk was echter zonder twijfel gedaan door Crick en Watson...” Daarmee wordt toch iets te gemakkelijk de erkenning van tafel geveegd die de overleden Rosalind Franklin de jongste jaren kreeg voor haar baanbrekend onderzoek naar de structuur van het DNA, dat Watson en Crick zonder haar toestemming schaamteloos gebruikten om hun theorie op te bouwen.

Dat deze bladzijde niet door een geneticus geschreven is, verraden nog enkele technische fouten verderop. Zo worden genetische vingerafdrukken gedefinieerd als hypervariabele regio's in het DNA, terwijl een genetische vingerafdruk een door mensen gemaakte analyse is van variabele regio's in het DNA. Ook wat betreft de celdeling is de uitleg bijna juist. De verdubbeling van het DNA gebeurt namelijk niet tijdens de meiose of de mitose, maar tijdens de interfase die daaraan voorafgaat. Op de slingerende dubbelrail van het DNA is het oppassen geblazen; de Wiki-auteurs gaan meer dan eens uit de bocht.

(kidr)

Angela Merkel

Wat zegt Wikipedia over Angela Merkel, de bijna-kanselier van de belangrijkste lidstaat van de EU? De Nederlandstalige Wikipedia is een bewerkte kopie van de Duitse, wat geen slechte keuze blijkt. We leren dat Angela als baby verhuisde naar het idyllische dorp Quitzow, dat ze op haar achttiende een jobaanbod van de geheime dienst Stasi weigerde, en hoe haar politieke loopbaan verliep.

In haar politieke standpunten is de Nederlandstalige Wikipedia uiteraard minder geïnteresseerd dan de Duitse, en de site is ook minder actueel dan de Duitse of de Engelstalige Wiki. En toch een beetje vreemd: hoewel er geen Engelstalig land aan Duitsland grenst, is aan de Engelstalige Wiki duidelijk zelfs nog harder gewerkt dan aan de Duitse. Zo leren we dat „Angie” ooit de (vertaalde) filosofische uitspraak deed: „*The state has to be the gardener, not the fence.*”

De Nederlandstalige versie is verre van slecht, en soms zelfs correcter dan de Duitse. Die stelt dat Merkel „*englisch und russisch spricht*”. In de Nederlandstalige versie wordt dat „vloeiend Russisch en *behoorlijk* Engels”, wat een eind dichtert bij de waarheid is.

(jdc)

Hugo Claus

In de Nederlandse versie van Wikipedia is Hugo Claus present met een korte, goed geschreven bio, een lijst van twaalf literaire prijzen - elf ervan met link naar de prijs in kwestie - en een wel zeer volledige bibliografie, die ook nog up-to-date is. In de lange lijst staan links naar Dylan Thomas, Georg Büchner, Karel Appel, Alechinsky, Sylvia Kristel en Mariken van Niemeghen.

Onderaan kun je doorklikken naar lijsten van Vlaamse dichters, schrijvers en toneelschrijvers, waarin we tot onze hilariteit ook de grote romancier Pascal Vyncke aantreffen. *Internet na 50* was wel een bestseller, maar zet hij Vlaanderen ook op de literaire kaart?

Ook de Engelse Wiki kent Claus. De bio hier is twee zinnen lang, maar wel correct: Claus is inderdaad een „*prolific Flemish novelist, poet, playwright, painter en film director*”. De lijst van zijn in het Engels beschikbare werk is kort. Engelstaligen die meer willen weten over Claus, kunnen hun voordeel doen met de laatste links. Er is er een naar het betrouwbare Studie- en Documentatiecentrum Hugo Claus van de Universiteit Antwerpen, naar de Finse literaire site Pegasos, waar een levendige maar subjectieve bio opstaat en naar Nedweb, waar een in krukkelig Engels getoonzette korte bio te vinden is. De samenstellers van de Engelse Wikipedia zoeken vrijwilligers om de Claus-pagina te vervolledigen.

(isg)

Live8

Encyclopedische kennis over popmuziek is vaak het werk van zeer trouwe fans, en op dat vlak vormt Wikipedia geen uitzondering. Wie er de bijdragen over pakweg Bruce Springsteen, The Arctic Monkeys of Deus op naslaat, vindt accurate, compacte of ruime informatie die zeer up-to-date is. Je voelt makkelijk wanneer fans, dan wel industrie, achter de computer zaten.

Ook een festival als *Live8* wordt accuraat gecoverd. De lange lijst deelnemers (soms met hun liedjes) staan er in de Vlaamse Wikipedia op, samen met een kaartje dat de negen locaties aanwijst waar alles plaatsvond.

Het is opvallend dat ruim de helft van de bijdrage bestaat uit een kritische bedenking: er waren geen Afrikaanse artiesten uitgenodigd; je helpt Afrika niet door het als een achtergebleven gebied te stigmatiseren; de blanke artiesten hebben er zelf veel aan verdiend. Dat zijn alle drie zinvolle en eigentijdse observaties, maar ze kunnen niet als objectieve informatie voor een

encyclopedie beschouwd worden.

De Britse en Duitse versies pakken dat beter aan. Feitelijke informatie en kritiek worden duidelijk gescheiden, en alles wordt veel langer en met meer details uitgewerkt. De Franse bijdrage is dan weer slechter: belachelijk kort en zeer oppervlakkig.

(vpb)

Vlaamse televisie

Wikipedia staat er om bekend vooral goed te zijn in populaire onderwerpen, maar wat surfen naar trefwoorden over de Vlaamse televisie leert dat die reputatie niet terecht is. Er staan niet alleen feitelijke fouten in, de interpretaties gaan soms wel heel kort door de bocht. Het lijkt geschreven te zijn door een scholier die de klok wel heeft horen luiden, maar in de verste verte niet weet waar de klepel hangt.

De geschiedenis van de televisie in Vlaanderen is bijvoorbeeld een beknopt feitenrelaas met veel hiaten, de uitleg over de Britse vlucht van VT4 is onbegrijpelijk, Jan Segers is nog niet gekend als programmadirecteur van de Vlaamse Mediamaatschappij, Aimé Van Hecke is evenmin ergens te bespeuren, *Ciao bella* werd niet afgevoerd door Kanaaltwee...

Bovendien is het merendeel van de artikels ook nog eens geschreven in een erbarmelijk taaltje, met ook veel spellingsfouten. Of wat vindt u van een zin als „Het najaar van VTM brengt nieuwe programma's waaronder *Houd de Dief!* , een programma over beveiliging van het huis, *Dubbel Geboekt* , een reisprogramma's: voor de een plezier, voor de ander een hel en de vertrouwde programma's."

(dbj)

Dutroux

Wikipedia heeft ook werk gemaakt van een lijst met internationale criminelen. België's grootsten Andras Pandy, Freddy Horion en Patrick Haemers staan erbij en ook de Bende van Nijvel wordt niet vergeten. En, vreemd, ook de pedofiele jeugdschrijver Gui Laenen mag zich volgens Wikipedia al bij de grootste criminelen van ons land rekenen.

Het zal echter niemand verwonderen wat we de meeste informatie vinden we over Marc Dutroux. Volgens de encyclopedie wordt die in België „Het gezicht van het kwaad" genoemd, of „Het monster van België". Het is maar dat u het weet.

Voor de rest geeft de encyclopedie een feitelijk en beknopt portret van Dutroux en een al even beknopte synthese van het proces-Dutroux. Correct en zonder fouten tegen de feiten.

Wikipedia geeft ook een aantal externe links naar nieuwswebsites waar informatie en artikels over de zaak-Dutroux en het proces te vinden zijn. Wie de essentie van de zaak-Dutroux zoekt, komt op Wikipedia zeker aan zijn trekken. Wie meer wil weten, doet het uiteraard met de dossiers op De Standaard Online.

(me)

Politici

Bruno Tuybens is al staatssecretaris in de Wikipedia, Peter Vanvelthoven echter ook. Toegegeven de Wikipedia is allicht de enige encyclopedie die de nieuwe staatssecretaris van Overheidsbedrijven al vermeldt. Dat niet alles even snel wordt aangevuld, blijkt echter ook. Zo is Peter Vanvelthoven nog altijd geen minister van Werk geworden in het internetnaslagwerk.

Soms is de keuze van de uitleg bij een politicus nogal vreemd. Bij Steve Stevaert niets over de verzuring en het gezellige socialisme, niets over zijn kookboek of zijn schrijfsels over religie. Wel de informatie dat hij een vrijmetselaar is en dat wie daarover wou schrijven, bedreigd werd.

Ver in de tijd teruggaan is er ook niet bij. Al valt het toch mee. Guy Spitaels krijgt een lange uitleg, net als Gaston Eyskens bijvoorbeeld. Maar de premiers Charles de Broqueville of Paul-Emile Janson? Sorry. Onbestaande. En datzelfde geldt ook voor de niet eens zo oude ex-voorzitter van de SP.A, Fred Erdman. Wie wil, kan zelf snel een Erdman-artikeltje schrijven voor het naslagwerk. Misschien eerst eens oefenen bij die andere ex-voorzitter, Dirk Holemans (Agalev). Holemans is al twee zinnen waard op Wikipedia. Een beginnetje heet zoiets. Dat vond Groen! allicht ook van Holemans.

(bbd)

(JVH), (MR), (MM), (KIDR), (JDC), (ISG), (VPB), (DBJ), (ME), (BBD)